

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI, ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELOFIZETESI AR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK

hetenkint egyszer, vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Selyem utca, 202 szám hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Szikés Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatali érdeklő közlemények küldendők.

„Nyiltér”-ben egy sor közlési díja 10 kr.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Egyes szám kapható Szikés Antal könyvkereskedésében.

Program helyett.

(— sz.) Városunknak már évtizedet meghaladó idő óta van saját helyi közlönye. Már maga ez a körülmény bizonyítja eléggé nyomósan, hogy ilyen közlönyre szükség van. Ennek megfontolása bírta az új szerkesztőt arra, hogy a sajtónak ezen szerény közegét, az általa négy év előtt alapított „Szarvasi Lapokat” elejteni ne engedje.

Midőn a kiadó felhívását vettük, számoltunk a nehézségekkel, mikkel megküzdenünk kell; biztatjuk azonban magunkat, hogy erőnkön túlhetőleg a lap jó hírét fenntartani, közleményeinkben az irodalmi színvonalon maradni s működésünk iránt t. olvasó közönségünk meleg érdeklődését kiérdemelni szerencsénk lesz. Kérjük is úgy régibb munkatársainkat, és vidéki levelezőinket, valamint a sajtó ügy, különösen a mi helyi sajtó ügyünk buzgó barátait, hogy minket feladatunk megoldásában gyámolítani sziveskedjenek.

Midőn az ötvenes években Nendvich megírta amerikai útját, a többi között esodálkozásait fejezte ki a felett, hogy Amerikában nincs oly kis község, melynek helyi lapja nem volna. Ott nem is tudnak olyan állapotot gondolni, hogy a nélkül maradnának. S midőn kérdést tett az iránt, ki olvassa és ki tartja fenn azokat a lapokat, feleletül azt nyerte, hogy a lapot olvassa a községben mindenki, a ki olvasni tud, de olvassa a községen kívül is minden körültekvő községnek lakossága, mert érdeklődik a szom-

széd község ügyei iránt. Fenntartják pedig a lapot a számos előfizetésen kívül a hirdetések. Ott a közbírré tételnek csak ezt a módját tartják fenn, a mit tehát nálunk a dobszó, a körülvaló hirdetés, az ajtó- vagy falragaszok, fekete táblák, de még a szószerk végeznek, azt ott mind a helyi lap végezi.

Hát bizony nálunk sem ártana, ha egy kissé másképp volnánk. Azokat a hirdetéseket szabályozni kellene még akkor is, ha az nem a lap számára hajtana a vizet. A legtöbb körül s még most is csak tótul elmondott hirdetésről bizony kevesen értesülhetünk, a falragaszok olvasásához utca szélén sincs minden embernek kedve.

Mint hirdetési közeg is már fontossággal kell hogy bírjon a helyi lap.

De nézzük tovább.

Szeretjük hinni, hogy haladó város vagyunk. Sok függő kérdésünk van, melyeknek elintézését. Nem állítjuk ezeket össze most rendszeresen, de csak egynehányra rámutatunk. Itt van az ivóvíz kérdése. Artézi kútra van szükségünk, azt tovább nem nélkülözhetjük. A piacunk egy sárfészek. annak kikövezéséről okvetlen gondoskodnunk kell. A regále ügyet ma holnap a törvényhozás fogja ugyan rendezni, de addig is volnának elintézendő kérdései. Nincs sehol nagy termünk, a regale által tervezett építkezést sürgetni köteleességünk. Éjjeli világításunk még hiányos, azt ily állapotban hagynunk már közbiztonság szempontjából sem szabad. Egyesületeink ügyei is égetően igénylik a reformot. Többi közt

a kaszinó mostani nagy tagsági díjával, szintúgy a polgári leányiskola még mindig magas tandíjával nem árasztathatják ki jótékonyágukat oly mérvben, a legjobb kormányzás mellett sem, a mint hivatások szerint helyöket betölteniük kellene. S rámutatunk az ev. egyház egy pár ügyére, a magyar isteni tisztelet kérdésének végleges teljesen kielégítő megoldására, a presbyterium tanácskozásának rendezésére s az elemi s az ismétlődő oktatásnak a kor igényei s az egyház érzett szükségének megfelelő szervezésére. Magának a 24 ezer lélekkel bíró Szarvasnak mint községnek közigazgatási helyzete is megfontolás tárgyát képezi. Nem jött-e meg annak ideje, hogy ily nagy község rendezkedjék?

Az ilyen s ezekhez hasonló kérdések megvitatásának szüksége a helyi lap fennmaradását parancsolólag követeli.

Törekedni is fog lapunk hivatásának megfelelni. S hogy ezt tehesse, ezennel újra felhívjuk a városunk közügyei iránt érdeklődőket, közjó-
ra irányított felszólalásaikkal lapunkat megtisztelni sziveskedjenek.

Mi kitértük a haladás zászlaját, annak szolgálatára felajánlottuk erőnket, reméljük törekvésünk visszhangra fog találni!

Legyen úgy!

Az ivóvíz.

Áldott egy vidék a szarvasi határ: kitünő földje dusan termi a belé vetett magot; virül és fejlődik itt minden, csak az emberek — nem! Pedjg van bór, búza, hús stb. elég; s a

TÁROZA.

Nehéz próba.

(Elbeszélés.)
(Folytatás és vége)

Rosznak, nagyon rossznak látszani ez volt az ő hő vágya.

Rosznak, nagyon rossznak lenni volt barátjának, Gézának most szenvedélye.

Két sajtóságos jellem volt mindakettő. Alapjában nemes egyik is, másik is, de Gézában több volt a szenvedély, mely, ha győzelmet vett rajta, kiforgatta őt eredeti kedves, szeretetreméltó modorából. Meggyűlölte, a kiért elébb rajongott; s féktelen vágy hajította a felé, ki iránt érzelmre gyuladott s olyankor nem valogatott az eszközökben, mely őt az akadályok leverésére s céljainak elérésére vezeté.

S még egy hibája volt, az, hogy szenvedélye hamar támadt, hamar oszlott.

A szép özvegyet meglátnia, határtalanul megszeretnie egy pillanat műve volt: a következő percben képes lett volna őt el is venni, de hogy tartós lett volna-e ez érzelem, arról ő maga sem tudott volna számot adni.

Pétert lelke mélyéből szerette s a szép özvegy miatt épp úgy bosszankodott rá. Elakarta őt útni a reménytől s szászorta, ezerszerte rosszabb akart lenni nálnál. Kezére játszott a társalgásban való fölnye is, hogy a győzelem reményével kecsgetesse magát.

Péter abban volt szerencsésebb, hogy természete sokkal kevésbé volt gyorsan muló szenvedélyre hajlandó. Érzelmé lassan támadt, de erős gyökeret vert szí-

vében. A szép özvegy iránti érzelmé áthatotta egész lényét s hogy őt bírassa, képes volt nem ugyan magát, de híret tenni tőle telhetőleg rossza.

A szép urnó pedig érintkezni is óhajtott velük. Alkalmat adtak rá a szalanci intelligencia teli multságai. Az iskolaépítés költségeire tartott bál összehozta a vidék színét-javát. Ott volt a két barát is egyformán csinos külsővel, de egészen elütő magaviselettel. Gézán meglátszott, hogy az ifjuság teljes erejével veti magát a zajos, tomboló multság mámorába; Péter csendes szemlélőnek állt be, aki szintén tudná ugy, mint a többi, de a kit elvon a többitől egy titkok, édes érzelem, mely csak az övé s mely épp azé elzárja, elkülöníti őt mástól, a kit nem hat át szíve legrejtettebb zugáig egy hasonló érzelem.

Skultéjiné ragyogott az üde szépségtől, melyet emelt öltözékeinek izléses fénye, nem pazar csillogása. Minden szem feléje fordult a belépéskor s csakhamar udvara alakult a környék fiataljaiból. Géza épp mellette lejtett el; csak a fejét billentette meg, mint szokas az olyan előtt, kinek egy billentéssel összes tartozó hódolatunkat kifejezzük. Aztán többet szót sem váltott vele, fel sem kérte egyetlen tánczra sem, hanem ott a közelemben járta leghevesebben, ott szórta a legsziporkázóbb ötleteket s ott édelgett a tánczosnőjével legédesebben. S jókedve nőttön-nőtt, ha a kedvetlenségnek legkisebb felhőjét vélte leolvashatni a szép arczról.

Pedig az a felhőske lehet, hogy nem is neki szólt. Azok a tengermély szemek más irányba révedtek s az a felhőske akkor árnyalá a márványhomlokot, mikor amaz irányból nem jött üdvözölni egész

este egy perczre sem egy valaki. Péter ott állt a mellékteremben egy játszó asztal mellett de gondolatai a tánczókat járták végig; a mint vagy egyik, vagy másik lejtett el azzal, kinek lattára mindannyiszor feldobant szíve. Százszor indult, hogy üdvözli, felkéri, nem többre csak egy tánczra, tánczközben nem is szól hozzá; de a gondolat, hogy ezzel a társának a szerencsését emeli s a maga eddig szerzett előnyeit a rossz hír terén egy csapással temeti el, mindannyiszor visszataratá. Szeme rajta csüggött folyton, s nem egyszer kapta el tetten ért bünösként fejét, ha tekintete az övével találkozott. — S mégsem ment, nem; marasztá a félelem, hogy e rövid boldogsáért elveszti egészen.

A szép özvegy arczán pedig mind nagyobb lett az árnyékoló felhő s egyszer csak kiszakította magát udvarló köréből, s korán, egészen korán hagyta el a vigalom helyét.

Nem kerulte ki ez Péter tekintetét s az ő fogatja nem messziről követé az elrohanót.

A környéknek hetelig volt egy kedvencz témája kávézás közben: „a szomszédok feltünő magaviselete”. Mindenki értette a dolgot, csak hogy persze egyik jobban, mint a másik s mindenki egészen másképp.

Aztán jött egy másik, egy harmadik bál; majd a tél is elmúlt s az elválasztó hegyhát erdőjére új lombátor borult s új dallal örültek, panaszokdtak a madarak.

A szép urnó megtette reggeli kocsisát s az erdőszélen kiszállva mindennap felkereste az erdő mélyében az ő kedvencz kis fenyvesét, Nem egyszer séta-
tált ő el odaig nagy ebével magában s merengett el a

lakóházak is tűrhetők, mégis a lakosok többsége satnyúl?

Mi ennek az oka?

Nagy részben az ivóvíz!

Az egészségügyi kutatások kiderítették, hogy olyan vidéken, melynek ivóvíze szennyes, a lakosok egészségtelenek; ellenben ott, hol egész tiszta az ivóvíz, a legegészségesebb emberek élnek. És ez igen természetes: a víz, testünk súlyának több mint kétharmadát teszi, s egy felnőtt férfinak naponta körül-belül 1—2 liter vízre van szüksége, hogy életműködései állandóan és szabályosan menjenek véghez. Az ivóvíz tehát nem csak nélkülözhetetlen, hanem lényeges tápláléka az embernek, de csak a jó ivóvíz, mert ha az rossz, akkor sok embernek megölje!

Hogy a kútvíz némely betegségek (gyomorhurut, bélhurut stb.) keletkezésére; más betegségek (hólyagos himlő, cholera, tífus stb.) elterjedésére tényleg befolyást gyakorol — ez már régi tapasztalat, régi igazság.

Városunkban minden kútvíz szennyezett s az egészségre szerfelett káros befolyással bír; igaz, hogy mindenkit meg nem betegít, de az is igaz, hogy majdnem mindenkinél az ellenálló képességet a betegségekkel szemben csökkenti, s ezáltal különböző megbetegedésekre hajlamosít s rövidíti az életet. Bizonyítanak ez állítás mellett városunkban a gyakori megbetegedések s a magas halálzási arányszám.

Ős apáink is csak kútvizet ittak s mégis hosszú életűek voltak — ellenkezhettek valaki. Hát az bizonyos, hogy ősapáink — a vinkón kívül — csak kút, meg folvó vizet ittak, s éltek a míg meg nem haltak. De csak gyűjtötték volna elődeink a születésekre s a halálzásokra vonatkozó statisztikai adatokat: bizony, bizony, azok az ellenkezők békében hagynák nyugodni ősapáinkat s ezeknek kisdéd korban elhunyt nagyon sok testvéreit.

Járásunk derék főszolgabírája Salacz Ferencz ur, nemcsak hivatalos kötelességet teljesít, de jelzi a kor színvonalán álló műveltségét s önzetlen emberbaráti szeretetét is, a midőn egy artézi kút furatásával, a jelenlegi közegészségi állapotunkon részben segíteni akar; mert városunkban egyedül csak olyan mély forrásból eredő viz lehet tiszta s jó ivóvíz, a mely legalább 200—300 méternyi földrétegeken leszivárgott s utjában mindennemű salakjától megtisztulva, kristály tisztára van szűrve.

Költséges talán furatása?

Igenis az, de ilyen esetben nem szabad fukarkodni!

E lapok 22-ik számában írtuk s ma idősebbeknek látjuk ismételné, hogy: „a vagyon nincs személyhez kötve, mint az egészség; hiszen köztudomású, hogy a vagyon ritkán marad a dedunokákra. A jó módú gazdák utódai nagy ritkán gyarapítják az örökölt vagyont, a helyett elgazdálkodják azt; csak hogy ez nem nagy kár, mert a mit János elgazdálkodik, azon meggazdagodik Mihály, vagy Pál. De az már országos kár, hogy a vagyonból sem az apa, sem a fia, nem fordítottak semmit a közegészségügy javítására: mert ily mulasztás folytán szynlődni, idő előtt pusztulni kénytelenek az elszegényedett dedunokák közül igen sokan.”

Utódainknak épén úgy lesz szükségük jó ivóvízre, mint a falat kenyérre; legalább hát a kettő közül az egyik lehessen olyan, a mit el nem harcolhat az utód; s ez csak artézi kút vize lehet.

Furassunk tehát artézi kútát!!

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

a

„SZARVASI LAPOK“

IV. évfolyamának IV-ik negyedére.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt. — kr.

Félévre . . . 2 frt, 50 kr.

Negyedévre . . . 1 frt, 25 kr.

Gyűjtőknek 5 előfizető után egy tisztelet-példánnyal szolgálunk.

A „Szarvasi Lapok“ kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

A „Szarvasi Lapok“ szerkesztését a mai naptól fogva magamra vállaltam. Szarvason, okt. 2. 1887. **Mihály József**, főgymn. tanár.

— A helybeli nőegylet számadásainak megvizsgálására kiküldött bizottság szept. 30-án eljárás tiszteben, s a számadásokat az 1886/87-ik évről rendben és pontosan vezetetteknek találta. Volt pedig a nőegyletnek tiszta bevétele 507 frt 15 kr s kiadása 333 frt 60 kr s így a vagyon 173 frt 55 krral gyarapodott s már az ötödik fel ezer forintot megközelíti. Főjótékonyágai az egyelet abban gyakorolja, hogy elárult családok segélyezésére havonként 20—24 frtot ad ki. Legközelebb az egyelet évi közgyűlését fogja megtartani, hogy több fontos ügy vár elintézésre.

— Ipariskolai tanítás. A helybeli városi ipariskolákban szept. közepé óta a tanítás rendesen foly. Baj csak az, hogy még igen sok iparos tanoncát az iskolába fel nem vezette. Azok, kik így elkestek, a mai nap folyamán tanonczaikat siessenek beírattá, mert különben a törvényben megszabott büntetésnek tennék ki magukat.

— Ismétli iskolák megnyitása. Folyó október hó második vasárnapján az ismétli iskolai tanítás mind az öt városi iskolában kezdetét veszi. Vegyék ezt az érdeklettek tudomásul, nehogy a mulasztás kellemetlen következményeit legyenek kénytelenek elviselni.

— Presbyteri dolgok. Sajnosan értesülünk, hogy a legutóbbi presbyteri gyűlésen találkozott olyan férfi, a ki minden tisztes modort felre téve, valóban izgága módon a tanácskozás rendjét megzavarta s a legsértőbb tiszteletlenséggel élt. De hát nincs mód az ilyen Sztaresovics természetű atyafit megfékezni? Cloturet kell alkalmazni!

— Pap választás. B.-gyulán, f. hó 18-án d. e. isteni tisztelet után az ottani ref. anyaszentegyházban nagy. Szegedi Karoly békési lelkész és Karrassay István egyházmegyei tanácsbírák elnöklété alatt a b.-gyulai lelkészi állomásra megtartott választás eredménye a következő volt: Szalay József nagybecskereki lelkészre 17, Rácz Károly szapárfalvi lelkészre 53, Futo Zoltán temesvári s. lelkészre 4, Dombi Lajos nagyváradi lelkészre pedig 279 szavazat esett és így Dombi Lajos abszolút nagy többséggel a gyulai ref. anyaszentegyház lelkészévé megválasztott, ki azonban — emez új állását — csak egy és fél év múlva foglalhatja el, mert az özvegy kegyeleti éve akkor fog lejárni, A szavazás titkosan történt golyókkal, megemlítendő még, hogy a csaknem 900 szavazati joggal bíró egyházi hívek közül — mint az összegekből kitűnik — csak 353 szavazott, míg a csaknem háromnegyedrészt jonak látta semlegesnek maradni.

— Távozó tisztviselő. Pethő Karoly postatiszt, a ki évek óta volt alkalmazva a szarvasi postánál s helyét jól betöltötte, a helybeli táviró és posta hivatali személyzet reductiója következtében Budapestre, a központi postához helyeztetett át. Távozását sokan fogják sajnálni, mert társas életünkben is élénk részt vett s magát környezetében megkedveltette. Kísérje őt új hivatása körében barátainak jókívánsága!

— Püspöki körut. A. B. H.-nak írják: Dr. Szabórényi Gusztáv bányakerületi a. h. ev. püspök Kramár Béla esperes Kernach Aloif kíséretében ez év augusztus 29-én Antalfalván (Torontal megye) kanonika vizitá-

puha gyepen egész órák hosszágig a pillangó tarka szárnyain s a csalogány csattogó danáján,

Egy szép tavaszi délután az enyhe, üde lég, a természet varázsa ellenállhatlanul vontá ki őt szokott kedvencz helyére. Már jó ideje málázott ott, mikor nagy neufundlandija élénken morogni kezdett, majd a következő perczben fel is ugrott s a fenyves mögötti bokorban eltűnt.

Csakhamar vonítva hátrált valaki elől, majd megint mérgesen előre rontott! Egyszerre láthatóvá lett az őt üző hatalmas férfialak is kezében a kutyakorbáccsal, mely veszedelmesen suhogott az eb felé.

Az urnó felismerte a közeledőt s visszahitta kutyáját, bár látszott rajta, hogy bosszantja őt annak bánásmódja.

— Ah! milyen véletlen! — kezdé az egészen közel lépve! Ha megegyedi erdőnk szép tündérnöje, én is helyet foglalok a kinálkozó gyepen. Vadászni indultam, de igazán nem reméltem, hogy ekkora szerencsével járjak.

A szép nő hamarosan visszanyerte kedélyének szokott rugékonyságát. Mosolyogva mutatott neki helyet a természet puha pamlagán s aztán megindult közzük a kedves fecsegés.

— Haragszom képviselő urra a kutyám miatt, Tudja-e, hogy nem szeretem ha bántják.

— Jusszon eszébe nagysádnak, hogy a minél rosszabb véleményvel van fejelem, annál közelebb jutok a reményhez, hogy nagysád kegyeit bitni fogom.

— Lásza, lásza, majh el is feledtem, hogy Önre most a rosszálás a legnagyobb dicséret; pedig maholnap azon veszem észre magamat, hogy ítéletet kell tartanom a rosszak felett.

— És neheze érik Nagysádnak az ítélet kimondása.

— A feleletet ientartom magamnak a kiszabott időre, mert addig még fokozat is lehet a rosszaságban! Mondá, miközben sajátos mosoly játszott ajka körül, olyan mosoly, mely Gézának esztét volt képes elrabolni s szenvedélye alvó ördögeit szabad fékre eresteni.

Arca kigyult, szemében szokatlan láng égett,

— Igen, rossz, nagyon rossz akarok lenni, hogy kegyedet bírhasam, kegyedet, kit jobban imádkozok az ég minden angyalánál, kegyedet, kinek egy csókjáért odaadnám a földi és menyebéli üdvösségemet.

S e szavakkal olyan mozdulatot tett, mintha azt az egy csókot csakugyan elébb választaná, mint azt a későbbi boldogságot.

A szép urnó könnyedén termett talpon s arca hideg lett, mint egy fenséges szobor, s szeme nézése fagyaló, mint a havat sópró zugó fergeteg.

Géza mereven bámult a rideg szépségre s megsegyenülten szegődött oldalához.

A szép özvegy az erdőből egyenest a Péter kastélya felé vette útját. Még jó messze voltak tőle, midőn az már észrevéve őket komor arccal sietett elébök, Mosolygó arc fogadta őt.

— Ugyebár Halmay ur lesz szíves kastélyomba kísérni — mondá, miközben tüntetőleg fogadta el karját,

Géza megérté a czélzatot s rögtön bocsánatot kért, hogy sürgős dolgai miatt meg kell válnia.

Pétert leirhatlanul édes érzet fogta el a váratlan fordulat miatt; álmom volt neki az ut a kastélyig s szászorta édes álom, mikor a szeretett nő belső

termében állva, az mosolyogva hajlott arca felé:

— Géza csókot kért tőlem, akard-e azt a csókot megkapni te, ki nem kérted, ki nem követelted.

És Péter nem tudott mit válaszolni, nem hajlott a csábító ajk felé

A szép nő arca elkomorult.

— Hát nem kell az én csókom? Visszaautasítod most, mikor kitárom érzelmeimet.

— Nem, nem lehet az igaz, kiáltá magán kívül Péter. Nagysád próbára akar engem tenni, hogy lásza rossz szívemet s aztán ellőkjön. eltaszítson, nevetve tépje szét boldogságomat.

— Édes Péterem — suttagá akkor komoly epedő hangra a szép özvegy — megszerettem nemes szívedet, de féltém mindjárt megragadni a boldogságot. Hát nem vetted észre, hogy a rossznak követeése csak próba; csak játék volt, melyet nemes szíved oly szépen játszott végig. Most is félek hozzányulni az édes boldogsághoz, de lásd ez a bohó szív nem tud többé parancsolni magának.

Péter gyöngyében vontá kebelére álmainak eszményképét, a szép özvegyet, ki a következő perczben iróasztalához lépve é sorokat írta nővjegyére: „Te-kintetes Képviselő ur! Van szerencsém Halmay Péter földbirtokos ural mához hét hétre tartandó eljegyzésünkre ezennel a legszívélyesebben meghívni.

De Géza nem jött el, hogy meglásza a közös boldogságot.

IRSAI JÓZSEF.

ciót. A község határában a községi előjáróság üdvözölte innen bandérium kíséretében az iskolához hajtattott, hol a nagy diadalív mellett Gergelyi László községi jegyző és fehérbe öltözött leányok szép beszéddel és esókkal fogadták a püspököt, ki szeretetteljesen választott Aztán az iskolás gyermekek, fiatalok és az egyházi tagok által képezet sorfalak között a paplakhoz ment és ott a második diadalkapu előtt az összes lakosság körében Pauliny Sámuel helybeli lelkész üdvözölte a főpásztort. Este in pozáns faklyás zenével, a helybeli és debelécsei tantes-tüler által előadott „Szózat“ elénkésésével és Borsay Sándor dr. községi orvos által tartott beszéddel tisztel-tetett meg a magas vendég. Másnap délelőtt istentisz-elet volt, melynél a püspök egyházi beszédet tartott és a híveket böles tanácsaival a hitben megerősítette. Istentisztelet után az iskolákat látogatta meg és a szom-széd közlégek tisztelgését fogadta. Délben a paplakon díszebéd volt, melynél számos toasztot mondtak, kü-lönösen Hegedüs Miklos főszolgabírónak a háza és egy-házra mondott toasztja aratott általános tetszést. Az e-béd befejeztével a helybeli lelkész indítványára az antal-talvi községben nagy érdemeket szerzett és megholdogul-két lelkész Ambrózy Mtyás és Ambrózy Gyula sírjára fölláttandó emlékkőnek beszerzésére gyűjtés eszközöl-te, mely célra egy rövid pillanat alatt 135 forintnyi pénzösszeg gyűlt össze. Harmadnap delután a püspök tovább utazott.

— **Eljegyzés.** Szarvason Bodrogyi Lina kiszasszonyt az itt időző „Thalia“, színész szövetkezet drámai szende-jét a napokban jegyzé el Nógrádi János tenorénkes, szin-te a „Thalianal“.

— **Szarvason** a furdó évad f. hó 22-én ért véget. Ekkor lön bezárva a főgymnasium oszodája is, hogy a tanuló ifjuság uszás helyett a torna-órakat látogassa a főgymnasium teli tantermében.

— **Iskolai értesítés.** Miatán a folyó tanévből már egy hónap mult el a nélkül, hogy a tankötelesek nagy rész az iskolába felvezettetett volna: figyelmeztetnek az illető szülők, hogy a helybeli rom. kath. iskolába tartozó tanköteles gyemekeiket októberhó 10-ig annál inkább fel-vezetessék, mert elenkező esetben az iskolaszék kényte-len lenne ellenük az népokt törvény negyedik szakasza értelmében eljárni. Szarvas, 1857, okt. 1. Az iskolaszék nevében: Lichtenverther Antal.

— **A helybeli ovoda vezetőnöje.** Tibold Anna kiszasszony a körös ladanyi községi ovodaház történeti megvalasztása következtében már a jövő héten elhagy-ja városunkat. Őszinte sajnálattal adjuk e hirt, mert ne-vezett kiszasszonyban városunk igen szakképzett, ügybuzgo tanítónőt veszít.

— **Talált hulla.** Kedden Ősöd község előjárósága táviratilag értesítette a szolgabírói hivatait, hogy a Kö-rösben egy csecsemő figyermek hulla találtatott, s kérte a vizsgálat megindítását. Másnap meg is jelent a vizs-gáló bíróság a helyszínen, s a temető halottas kamará-jában a hulla föl is boncoltatott. A boncolás azt tűn-tette föl, hogy a csecsemő 9 hónapos volt, de rövid ideig élhetett, Koponya csontjai 7 drbba volt összetörve mi erőszakos halált igazolt, s úgy dobott a vízbe. A tettes meg nem került meg, de nyomozzák.

— **Közbiztonság a városban s azon kívül.** Itt benn a városban a közbiztonságot csak a liba-ruca tolvajok zavarják; a városon kívül már merészebb vá-lalatokba bocsátkoznak. A mult héten Juhosnak kákai tanyájáról egy éjjel 24 darab birkát hajtottak el. Eddig a csendőrség nem akadt nyomára.

— **Regénynek ill.k be.** Nem maga jött el pár hét előtt városunkba a szép székaló, szerető; ej is elhozta. Most meg eltűnt, de egyedül mert el. elvitte a szekár-endaás csinos öszeg pentár és, de szeretőjét . . . azt it hagyta. Hisszük, folytatása következik.

— **A torony készen áll.** Az evang. egyház tor-nyának tetője teljesen elkészült. Hisszük, hogy ment már is megindulnak, melynek a nyarou át a munka miatt pihentek. A munka szépen sikerült dicseretere vá-tis ugy az egyházak, mely azt építeti, valamint Popják poigár társainknak ki azt minden szerencsétlenség nélkül elkészíté

— **Kitüntetés.** Városunk érdemes két férfiat a leg-közelebbi megyei közgyűlésen kitüntetés érte, Dr. Szlo-vak Pál városi orvos tisztelbéli főorvossa, Dr. Salacz Öszkár ügyvéd ur pedig tisztelbéli főügyessé lett főis-pánunk által kinevezve. Őszintén üdvözöljük őket a ki-tüntetésben s kívánjuk, hogy a közügyek terén fardhat-lan buzgalommal sokáig működhessenek!

— **Szüretelünk.** Városunkban a szüret a holnapi naptól van kihirdetve. Ez alkalomból ugy a főgymnasi-umi ifjuság, valamint a potgári leányiskola növendékei kedden és szerdai napon szabadedőt nyertek. Sok is le-gyen, édes is legyen a termés s vig legyen a szüret!

— **Bányakerületi közgyűlés.** Budapesten most tar-tatik az ev. bányakerületi közgyűlés. Egyházunkat Achim esperes, Haviár felügyelő, Tatay érd. igazgató és Benka főgymn igazgató, képviselték ott. Az elintézendő ügyek ott minket leginkább a szarvasi tanítóképző intézet ke-rületi segélyezésének ügye érdekel. Követünk faradozá-sát vajha siker koronázza, hogy ezt a függőben levő ügyet szerencsésen megoldanok.

— **Himfloítási rendelet.** Megyénk k. tanfelügyelő-nek egy rendeletét vettük, mely az intézetek igazgatói-nak meghagyja, hogy minden növendékről, ki nem iga-zolja, hogy 12 éves koráig újra oltva volt, az elsőfoku egészségügyi hatóságnak jelentést tegyen, hogy ez az újra oltásról intézkedhessék.

Színészet

Az arena ajtai bezáródtak. Szini saisonunknak ez évben vége. Színészeinket elvitték a gőzkoesi kerekéi.

Kezdődik a loes-poes. a hosszú estek, Mert tagadhatatlan, színészeink öntöttek társadalmunkba egy kis életkedvet, hogy jó esteket szerezzenek nekünk s a telt kassza által maguknak. S még is felette gyen-gén ment am nekik, többnyire fél ház mellett játszottak. Ennek oly sok mindenféle oka lehet, mit itt kutatni nem akarunk. Pedig ok mindent elkövettek ugy a repertoír összeállítása, mint az előadás sikerült menete által, hogy közönségünkbe nagyobb pártolást öntsének a színügy iránt.

Igy pl. e héten kezdtek Csikós népszínművel, foly-tatták: Plébános szakácsnéja, Georgette, Gasparone, és Jó Fülöppel szép műsor volt ez ügyes rendezés és sike-rült előadás mellett. A Csikósban Veress, Hat-vaniné szépen énekeltek s a többi szereplők osztottak az est sikerében. Hétfőn, Pusztai jutalomjátékául a „Plébános szakácsnéja“ adatott elő. Egy, az élet külön-fele változataiból merített kép ez, mely cziménél fri-óinak de tartalmánál fogva elég komoly és mulattatónak bizonyult. Jutalmazandó — Stiglicz szerepével vitt egy kis bohóságot a darabba. Gusztika comicus jelene-teinek alakítása, organuma, tetsző játéka által kitün-tetésben részesült. Űgyes, színész mondhatni a társulat egyik leggenialisabb tagja volt, most azonban attól meg-vált, állítólag a népszínházhoz lett szerződötve. Szathmáry, Hatvaniné, Bodrogi Lina, Bhari mindenben segédkeztek Pusztainak. Kedden egy premiere: Geor-gette folyt kis közönség mellett. Egy az első rendű szinpadokon legördült darab nálunk is elég sikert arat-tott az előadásban. Az est hősnője Mohácsi Sarolta volt, A kiszasszony szépen, tiszta hangon beszélt, szép alak játéka megnyerő, toiltette nagyszerű, s a közönség vonzalmával rokonszenves. Georgette szerepe azonban nehéz, mit ő félig birt megoldani. Bodrogi Linánakesinos kellemes előadása van s érzéssel játszik s ez alkalommal alakja megfelelt azon alakításnak, melyet előállítania kellett. Mellettek Bihari, ki bár nem volt eléggé komoly Beczkayné, Nagy Vilma tüntek fel ügyes játékkal Lászlóra pedig azt kell megjegyoznünk, hogy a még kardaloknak is gyenge színész hős, szerelmes nem le-het Szerdán, Veress és Veressné jutalomjátékául Gasparone adatott. A szereplők ügyes játékaival párosult a darab kel-lemes szerepe s az ügyes rendezés, Veressné, Veress, Nógrádi, Pusztai, Hatvaniné szépen énekeltek s játszo-tak. A jutalmazandóknak kevés haszon lehetett az est jövedelméből. Buesu előadásul Nagy Vincze jutalmára Jó Fülöp adatott szép ház előtt. A közönség jól mulat-tott. Az est hőse Bodrogi Lina volt. Szerepét tudta s hatással adta elő. A kis művésznőnek szép mert fürge, ügyes s minden szerepében otthon találja magát a szinpadon, hangját helyesen hor-dozza s alakítóan sikerültek s hisszük, hogy téli szállá-sán Szabadkán nagy pártolásnak is fog örvendeni. Szat-márin jót neveltünk, hár ő azon együgyűségig való jószágát nem adta eléggé sikerülten, de ez nem is illik szerep-körébe, mert ő intricus s így eltalálni nehéz volt.

Berényi eltalálta szerepét. László ismét elsilányi-totta azt. Feltűnt Mohácsi bár kis szerepében, de intri-cáját itt már jól essetelte.

S ezzel bezáródtak az arena ajtai s színészeink illetve a Thalia szövetkezet tagjai harmad-nap Szabadkára a téli szállásra utaztak, hol is nekik sok szerencsét kívánunk. V.

Irodalom és művészet.

Rákóczy Mihály „költemények és rszok“ czimú művére előfzetést hirdet. A vidéki lapokban elszorva meg-

jelent kisebb költeményei és rajzait akarja kiadni, mint mondja, ezéja nem irodalmi, hanem az, hogy ismerőse-inek, jó barátainak szeretete, s a közönségnek hódoló tisz-telete jeléül egy maradandó emléket nyújtson. A kötet finom velin papíron 10 ívet fog tartalmazni. A mű ára füzve 1 frt, díszkötésben 1 frt 80 kr. Az előfzetési dí-jak f. évi okt. hó 20-áig a szerző czimére (Aranyos Megyes) küldendők.

Gadaság, ipar és kereskedelem.

A sertés-hus besozása.

Kezdetét vévén nem sokára a sertés-hús, azt hisz-szük, időszerű lesz, egy jeles gazdaszony tollából eredt következő eljárásnak a közlése: A jelen évzakban gya-korta feimerül az a kérdés: 1. Mily arányban és mily mennyiségben használhassék a só, cukor és salétrom-keveréket ugynevezett sziruppá oldani vagy pedig a tót keveréket száraz állapotban alkalmazni?

Az elsőre azt válaszolhatjuk, hogy az alábbi ke-verék igen jónak bizonyult és Angolországban különösen használják, s ez: 1 kg húsrá 6 kg só, 10 dg. salétrom é s 1 kg cukorból áll. Ha pedig folyadékot akarunk a besozásra használni, ugy az enlitett sókeverék 36 kg. vízben oldatik fel, 1 kg sóra tehát 6 kg víz számitta-tik. A salétromnak az a tulajdonsága van, hogy a húst szép vöröre festi és tartósságot elősegíti. De a salétrom mennyiségénél, melyet a húshoz használunk, vigyázva kell eljárni, mert egészségi szempontból még sem oly dolog ez, mint sokan gondolják. Az ily erősen besalét-romozott húsról káros hatást gyakorol az egészségre. Több ízben tapasztaltatott, hogy az emberek erősen be-salétromozott sódattól rosszul lettek. A sódarnak már élénkpiros külseje elárulja, hogy több-kevesebb salétro-mot használtak-e e besozás alkalmával. Ez okból nem tanácsos, mint az sokszor történik, a husnak azon rész-tét, mely a csontok mellett van s így a romlásnak is jobban ki van teve, erősen besalétromozni, minthogy az ily húsról igen sok salétrom hatol be. Ha pedig a kel-lőnél több salétrom alkalmaztatik, akkor egyszersmind a keményebb, szívósabb lesz. A cukornak határozottan előnyösebb hatása van a húsrá, mert attól elég kemény s a mellett zamatos marad.

A második kérdésre: vajlon a hús szárazan só-zassák-e be vagy pedig az illető só vízben oldva öntes-sék-e rá? azt válaszolhatjuk, hogy az utóbbi esetben igen óvatosan kell eljárni, mert sokszor megtörténik, hogy a húst nem borítja el egészen az oldat, s ekkor a kiálló részek könnyen romlásnak indulnak. E végett te-hát jó a sólevet többször le és felönteni. Ha pedig a hús pusztán csak bedörzsöltetik, ez esetben a só minden levét felszívja s ily módon sokkal erősebb szirup képző-dik magában a húsról, mi a túlsózást vonhatja maga után. A sókeveréknek a vízben való feloldása s az ily módon való kezelés tehát sokkal előszerűbb, mert a ba-ron, hogy az az oldat talán nem lepné el egészen a húst, könnyű segíteni, t i annyi sóoldatot kell készíte-ni, hogy a húst tökéletesen elborítsa. De azért a száraz besozásnak is van előnye, amennyiben a későbbi füstölés-nél a cél az, hogy a hús bizonyos fokig mielőbb meg-száradjon. Ha pedig a besozásra folyadékot használnak, akkor a száradás mindenesetre nehezebben fog menni, a másik mód szerinti besozásnál, amidőn már maga a só is elvon a húsból némi nedvességét. Oly időben tehát mikor attól lehet tartani, hogy a hús füstölés közben romlásnak indul (különösen tavasszal vagy nyáron), legezészerűbb: a ket besozási módot egyesítve alkalmaz-ni, vagyis a szárazan bedörzsölt húst néhány napig ál-lani hagyni és csak azután sóoldatba meríteni. A száraz besozásnak az a célja, hogy a húsból a túlmennyiségű nedvet kiszívja, az utólag való leöntésnek pedig: hogy a húst a sólé keresztül-kasul átjárja:

Sárga barack befőve. A sárga baracknak fel-érettnek kell lenni; melyet ha meghámoztál és ketté vágta, tedd meszes vízbe, hogy keményebb legyen, on-nan vedd ki, mosd meg jól nehányszor kutvizben és tedd szitbra, hogy megszikkadjon és így rakd az üve-gekbe. Egy liter barackhoz egy negyed kg. cukor szük-ségeltetik, mely vízben sűrű sziruppá főzetik; azt a barackra öntjük és bekötve gőzbe rakjuk.

Felelősszerkesztő: Mihálfi József

„RESTAURATOR“
(Migraine-Essencia.)

Cs. kir. kizárólag szabadalmazott hatóságilag engedélyezett a m. kir. vegykeresleti állomás által felülvizsgált, törvényes védjeggyel ellátva. Eddigéig sikerben megfelülmulhatatlan fej- (Migraine), fül- és fogfájás ellen, különösen

rheumatikus fájdalomknál

és általában ideggyengülésből származó betegségeknél. A „Restaurator“ mint általános egészségvédő és üdítő mosdó léli mosakodás által véd mindennemű meghűdés ellen, frissítőleg hat a hőségben, általában a testet kúhatások ellen védi. A használati utasítás bővebb felvilágosítást ad. Számtalan hála és elismerő nyilatkozat a „Restaurator“ kitűnő hatását bizonyítja. E halanyilatkozatok megtekintésére a t. ez. közönség rendelkezésére állnak. Ára egy üvegnek 1 frt 50 kr. Kapható:

Fürst Alfrédnél,
Budapest, IV. Károly-utca 18. sz. bolt.

3—10

Én, Csillag Anna

185 cm-éter hosszú óriási Lorelei-hajammal, melyet az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkiullást, elősegíti a hajnövekedést és erősíti a hajbőrt, uralkodni kezd egy teljes erős szakállnövekedés, rövid ideig való használat után a hajnak valamint a szakállnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megőrzi a korai őszüléstől a legmagasabb korig. Ely kenőcs ára 50 kr. 1 frt. 2 frt. Posta-vel küldés napoként a pénz előleges beklüldése, vagy postautauvétel mellett az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA
Budapest, Király-utca 26. sz.
11—20

Előfizetési árak:
Épész évre . . . 14 frt — kr.
Félévre . . . 7 „ — „
Negyedévre . . . 3 „ 50 „
Egy órára . . . 1 „ 20 „
Egyes szám helyben 4 kr.
Videken 5 kr.

Százalék nem adatik.

Kiadóhivatal:
Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint, hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PESTI HIRLAP
POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztési iroda:
Budapest, nádor-utca 7. sz., I. emelet, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el. Keziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések
a kiadóhivatalban vételnek fel Franciaország részére pedig JOHN F. JONES & Co. Párisban, 31 bis, rue du Faubourg Montmartre.

Pártoktól és kormánytól egyaránt független közlöny.

Legolcsóbb magyar lap.

Ne popte 10 oldal.

A ma tíz év alatt, mely a Pesti Hirlap megalapítása óta eltelt, a magyar olvasóközönség rokonszenve évről-évre fokozódó mérvben fordult a lap felé, úgy hogy ma, mikor a Pesti Hirlap immár tizedik évfolyamát éli, — kétségbe, ondatlanul a legkedveltebb és legerősebb lap Magyarországon.

A hazai közönség e pártalan bizalma és rokonszenve arról tanuskodik, hogy a Pesti Hirlap mindig híven megtartja azt az irányt, melyet maga elé tűzött.

Független volt eddig s független marad ezután is minden irányban, pártoktól és kormánytól egyaránt.

Erős, úntudatos, magyar nemzeti politika, ez jelszava a Pesti Hirlapnak. Határozottan szembeáll mindazzal, ami e politikának útjában áll, de nyíltan helyesli, ha akár a kormány, akár bármelyik országos párt úgy jár el, a mint azt e politika érdekei követelik.

Ez teszi lehetségessé, hogy a Pesti Hirlap munkatársai közt különböző pártállású kitűnő publicisták sorakoznak. E függetlenségben rejlik a lap ereje, melynek fogva megmondhatja az igazat minden irányban, a kormánynak és azt támogató többségnek ép úgy, mint az ellenzéknek.

A Pesti Hirlap vezetői közt Pulszky Ferenc, ifj. Ábrányi Kornél, Horváth Gyula, Eötvös Károly, Tórs Kálmán, Schwarcz Gyula, Sorosyvári Nándor és dr. Kenedi Géza irják.

Ugyancok dolgozataikkal gazdagítják a tárcarovatot is, melynek rendes munkatársai azok: Mikszáth Kálmán (Scarron), Agai Adolf (Csicséri Bors), Bartók Lajos, Tolnai Lajos, Jakab Elek, Kürthy Emil, Reviczky Gyula, Sebők Zsigmond, Gréczy Ferenc, Sákaly Károly, Satecznyi Hugó stb.

Mikszáth Kálmán ki a t. hazai folyóscíjairól immár bejutott a honatyák közé, országos híre és kedveltsége kapott képviselőházi karcolataiban humorizálja az országgyűlési pártok és notabilitások terdeségeit — párttekinet nélkül.

Az életemben szerkesztett rendes rovatok vezetői: Antalik Károly (országgyűlés és zene), Luby Sándor (napi hírek), Sasvári Armin (külpolitika), Schmittely József (segédszerkesztő) stb. mindent elkövetnek, hogy az olvasó közönség igényeit a legfokozottabb mérvben kielégítsék.

A szerkesztőség élén, mint iránytadó és igazgató lapvezér, Légrády Károly laptulajdonos-főszerkesztő áll, kinek e tereen negyedszázalon át szerzett tapasztalatai garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a Pesti Hirlap a lapok versében kivívott elsőrangú helyét mindig meg is fogja tartani.

Hazai és külföldi rendes tudósítók egész seregén kívül, kik — költségre való tekintet nélkül — minden nevezetesebb eseményről bő táviratokban értesítik a Pesti Hirlap közönségét, a szerkesztőség külön tudósítót küld a szükséghez képest mindenholva (még az ország határain túl is), csak hogy közönségét első forrásból láthassa el megbízható értesítésekkel.

A Pesti Hirlap színházi és hírvonata elvitáztatlanul leggazdagabb valamennyi lapokéi közt.

A külföldi irodalom érdekesebb termékeit — regényekben, tárcarajzokban s beszélyekben — gondosan megválasztva mutatja be. Nagy gondot fordít a Pesti Hirlap még a közönség köréből való panaszok s a mindenki által szívesen olvasott szerkesztői úzenetek közlésére is.

S bár a legdrágább kiállításban naponta (a hétfőt kivéve) két teljes ívet — 16 oldal — fölvegott állapotban ad az olvasó kezébe, külön kedvezményül hetenkint még egy zenemellékletet is kapnak a lap előfizetői, teljesen ingyen. Oly kedvezmény, minőt ma egyetlen európai lap sem nyújt közönségének.

Mindenek kedvezmények dacára a Pesti Hirlap a legolcsóbb napilapnak méltán mondható, amennyiben havonként csak 20 kral irágabb az ugynevezett kis néplapoknál, melyeknél pedig ötszörte többet tartalmaz.

A Pesti Hirlap előfizetési ára:
Épész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 „ — „
Negyed évre . . . 3 „ 50 „
Egy órára . . . 1 „ 20 „

Előfizetés — legelőszöriben postautalványval — a hó bármely napjától kezdve eszközölhető s az előfizetési pénzek a Pesti Hirlap kiadóhivatalába (Budapest, nádor-utca 7. sz.) küldendők.

Összetérvisztések kikerülése végett azonban csakis PESTI Hirlap irandó cím gyanánt.

Tisztelettel

a „Pesti Hirlap“
szerkesztősége és kiadóhivatala.
Budapest, V., nádor-utca 7.

Levelező lapon nyilvánított óhajra a Pesti Hirlap kiadóhivatala egy hétig ingyen és bérmentve küldi a lapot mutatványul.

Hetenként zenemelléklet.

HIRDETÉS.

A legnemesebb fajú asztali szőlők

nevezetesen: Pasatutti, Chachella, Malaga, Alexander szagos, Muskatgranat, Muskatáj zöid stb. naponta kapható kilója 14 kr.

Nyácsik Sománál, Szarvason.

Hirdetés.

Özv. Dr. Télessy Józsefné maczó éri szőlőjében okt. hó 5 én magyarádi szőlő, vékája 3 frtjával, október hó 6-án pedig több más faj szőlő, vékája 1 frt 90 krjával kapható.

Hirdetés.

A Maczórben levő szőlőm terméssel együtt kedvező feltételek mellett örök áron eladó.

Értekezhetni alulírt tulajdonossal,

Buzy János.